

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 238/2019-60

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku v konaní o ústavnej sťažnosti [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Rastislavom Smieškom, Záhradnícka 74, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 19 Cpr 27/2017-69 z 28. januára 2019 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 19 Cpr 27/2017-69 z 28. januára 2019 porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava III č. k. 19 Cpr 27/2017-69 z 28. januára 2019 zrušuje a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Bratislava III je povinný nahradiť trovy konania [REDACTED] [REDACTED] v sume 519,39 € (slovom päťstodevätnásť eur a tridsaťdeväť centov) na bankový účet advokáta JUDr. Rastislava Smieška, Záhradnícka 74, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažostná argumentácia sťažovateľky

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. I. ÚS 238/2019-24 zo 4. júna 2019 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 19 Cpr 27/2017-69 z 28. januára 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že v pracovnoprávnej veci sťažovateľky (fyzickej osoby, žalobkyne), ktorou sa proti obchodnej spoločnosti [REDACTED] [REDACTED] [právnickej osobe, žalovanej; (ďalej len „žalovaná“)], domáhala *„určenia, že skončenie pracovného pomeru okamžitou výpoveďou zo dňa 20. 09. 2017 a skončenie pracovného pomeru okamžitým skončením pracovného pomeru zo dňa 03. 10. 2017 je neplatné, pracovný pomer medzi žalovaným a žalobcom naďalej trvá. Ďalej žiadala uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy v sume jeho priemerného zárobku netto odo dňa, keď žalobca oznámil žalovanému, že trvá na ďalšom zamestnaní až do času, keď mu žalovaný umožní pokračovať v práci alebo ak súd rozhodne o skončení pracovného pomeru, teda od*

05. 10. 2017, pričom výšku mesačného zárobku uviedla 930,82 eur. Súčasne sa domáhala náhrady trov konania.“, okresný súd rozsudkom pre zmeškanie č. k. 19 Cpr 27/2017-59 zo 4. októbra 2018 podľa § 274 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) určil, že skončenie pracovného pomeru okamžitou výpoveďou z 20. septembra 2017 a skončenie pracovného pomeru okamžitým skončením pracovného pomeru z 3. októbra 2017 je neplatné; pracovný pomer medzi sťažovateľkou a žalovanou naďalej trvá; žalovaná je povinná zaplatiť sťažovateľke náhradu mzdy v sume 11 169,84 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Okresný súd zároveň priznal sťažovateľke voči žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % s tým, že o výške náhrady rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením. V relevantnej časti odôvodnenia uvedeného rozhodnutia okresný súd uviedol:

„Žalovaný sa k žalobe nevyjadril... Žalovanému bolo spolu so žalobou uznesením v zmysle § 167 ods. 2 CSP aj poučením o procesných právach a povinnostiach strán sporu doručené do elektronickej schránky dňa 20. 04. 2018 aj s poučením o možnosti rozhodnutia rozsudkom pre zmeškanie. Žalovaný sa nedostavil bez predchádzajúceho ospravedlnenia na termín pojednávania dňa 04. 10. 2018, hoci bol naň riadne predvolaný dňa 27. 07. 2018 s poučením na predvolaní o možnosti rozhodnúť v zmysle § 274 a § 278 CSP rozsudkom pre zmeškanie. Žalobkyňa navrhla na pojednávaní vec rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie...

Podľa § 274 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami...

V zmysle citovaných zákonných ustanovení vzhľadom na horeuvedené skutočnosti súd žalobe vyhovel v plnom rozsahu ako dôvodnej určil, že skončenie pracovného pomeru okamžitou výpoveďou zo dňa 20. 09. 2017 a skončenie pracovného pomeru okamžitým skončením pracovného pomeru zo dňa 03. 10. 2017 je neplatné a zaviazal žalovaného na zaplatenie žalobcom uplatnenej náhrady mzdy žalovanému rozsudkom pre zmeškanie žalovaného. CSP je postavený na kontradiktórnosti a efektívnosti konania. Je povinnosťou strán aktívne sa podieľať na konaní a nezadávať dôvody pre zbytočné odročovanie.

Žalovaný bol volaný na termín pojednávania, doručovanie bolo v súlade s CSP, predvolanie a poučenie prevzal v súlade s CSP, nedostavil sa a svoju neúčast' neospravedlnil. Žalobca navrhol rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovaného. Rozsudok nebol pre žalovaného nespravodlivý, keď žalobca si podľa súdu dôvodne v zmysle citovaných ustanovení Zákonníka práce uplatňoval určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a zákonný nárok vyplývajúci z neplatného skončenia pracovného pomeru teda náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru.“

3. Žalovaná v zmysle poučenia rozsudku pre zmeškanie podala 19. novembra 2018 okresnému súdu návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (ďalej len „návrh“) podľa § 277 ods. 1 CSP z dôvodu, že z ospravedlniteľného dôvodu zmeškala lehotu na podanie vyjadrenia, ako aj pojednávanie vo veci samej, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, pričom uviedla, že „14. 11. 2018 ho kontaktoval právny zástupca žalobcu za účelom dobrovoľného plnenia rozsudku pre zmeškanie. Všetky podania v tejto veci mali byť žalovanému doručené do jeho elektronickej schránky. Domnieval sa, že notifikácie mu budú doručené na jeho emailovú adresu, no nestalo sa tak. So všetkými ostatnými štátnymi orgánmi komunikuje elektronicky. Dôkaz o nefungovaní notifikácie nie je možné predložiť. Štatutárni zástupcovia žalovaného sú cudzí štátni príslušníci a na území SR komunikujú prostredníctvom vedúceho pracovníka v slovenskej pobočke. Nakoľko portál slovensko.sk od začiatku sprevádzajú problémy, nemôže byť táto skutočnosť na ujmu žalovanému.“

4. O tomto návrhu žalovanej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že rozsudok pre zmeškanie žalovaného zrušil podľa § 277 CSP, čo odôvodnil tým, že „v predmetnej veci existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa žalovaný nevyjadril k žalobe a neprišiel na pojednávanie konané dňa 4. 10. 2018. Aj keď z doručeníek založených v súdnom spise vyplýva záver, že žalovanému boli uvedené písomnosti riadne doručené, súd má o tejto skutočnosti pochybnosti, nakoľko skúsenosti zo súdnej praxe dosvedčujú záveru žalovaného, že portál slovensko.sk vykazuje nedostatky. Tvrdenia žalovaného podporuje aj skutočnosť, že podal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie hneď potom, ako ho na jeho dobrovoľné plnenie vyzval žalobca.“

5. S uvedenými závermi napadnutého uznesenia okresného súdu sťažovateľka nesúhlasí a v ústavnej sťažnosti namieta, že okresný súd „*si vôbec nepreveril tvrdenia žalovaného a uspokojil sa s jeho povrchnými a pre súd nepripustiteľnými dôvodmi, prečo by tento mal zrušiť právoplatný a vykonateľný rozsudok pre zmeškanie... Je technicky jednoznačné, že žalovaný pri komunikácii s ostatnými ním hore spomenutými subjektmi, keď komunikoval, tak musel pri otvorení svojej elektronickej schránky vidieť aj elektronické správy od súdu. Vyhovárať sa zo strany žalovaného, že mu nechodili notifikácie je právne irelevantné, pretože žalovaný si má pravidelne kontrolovať elektronickú schránku. Taktiež navrhovať zaujatého zamestnanca žalovaného p. [REDAKOVANÉ] že si tento údajne nenastavil notifikácie a práve na doručovanie elektronických správ od súdu, je bez akejkoľvek výpovednej hodnoty v konaní. Na sťažovanie sa povinného na údajnú nefunkčnosť a chybovosť celého systému elektronického doručovania nie je potrebné ani reagovať, pretože takéto sťažnosti ani procesne nepatria do takého návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, či návrhu na zastavenie exekučného konania. Na veľké počudovanie prvostupňový súd Okresný súd Bratislava III uveril týmto klamlivým tvrdeniam žalovaného, ktoré tento, ako aj sám uviedol, ani nevie preukázať, že mu neboli notifikácie doručované.“. Sťažovateľka zároveň poukazuje na to, že okresný súd jej nedal možnosť „v právoplatne skončenom súdnom konaní sa vyjadriť pred vydaním rozhodnutia – uznesenia o zrušení rozsudku pre zmeškanie... ako aj nebolo možné sa odvolať proti tomuto arbitrárnemu rozhodnutiu súdu, čím bol jednoznačne porušený princíp rovnosti sporových strán (čl. 6 ods. 1 CSP), porušený princíp kontradiktórnosti konania (čl. 9 CSP)... keď súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo porušeniu práva na spravodlivý proces. Ďalej súd bez doručenia sťažovateľovi ako žalobcovi doložky právoplatnosti uznesenia o zrušení rozsudku pre zmeškanie nariadil ďalšie pojednávanie v tejto veci na deň 16. 05. 2019.“. Sťažovateľka zastáva názor, že vyvedené skutkové aj právne názory okresného súdu sú zjavne neodôvodnené a arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň majú za následok porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.*

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka v petite navrhla, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálehom vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, aby napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov konania.

II.

Vyjadrenia okresného súdu, vyjadrenie zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

7. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci listom sp. zn. Spr. 272/2019 z 9. júla 2019 vyjadril predseda okresného súdu JUDr. D. L. tým spôsobom, že uviedol, že sa stotožňuje s pripojeným vyjadrením zákonnej sudkyne JUDr. T. B., z ktorého vyplýva, že *„žalovaný... návrh odôvodnil tým, že všetky podania v tejto veci mali byť doručované do elektronickej schránky žalovaného, pričom sa žalovaný domnieval, že mu tieto budú doručované na e-mailovú adresu. V tomto smere si aj nastavil elektronickú schránku podľa notifikácii. Následne súd uznesením 19 Cpr/27/2017-69 zo dňa 28. 01. 2019 zrušil rozsudok pre zmeškanie žalovaného vyhláseného na pojednávaní dňa 04. 10. 2018 sp. zn. 19 Cpr/27/2017 konštatujúc, že v predmetnej veci existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa žalovaný nevyjadril k žalobe a nezúčastnil sa pojednávania dňa 04. 10. 2018 poukazujúc, že síce v spise je dôkaz o doručení predvolania na pojednávanie žalovanému dňa 27. 07. 2018 a následne rozsudku dňa 24. 10. 2018 odôvodňujúc prevádzkovými problémami portálu Slovensko.sk, ktoré vykazuje nedostatky. S týmito okolnosťami sa súd stretáva pri svojej činnosti pravidelne, kedy sa stáva, že jeho písomnosti sa k adresátovi nedostanú, ale opakovane sa stáva aj to, že súdu nie sú doručené elektronicky písomnosti doručované do elektronickej schránky právnyimi zástupcami strán sporu. Následne súd vo veci nariadil pojednávanie 16. 05. 2019, ktoré bolo odročené na 25. 06. 2019, pričom právny zástupca žalobkyne doručil súdu bezprostredne pred pojednávaním rozsiahly návrh na zmenu žaloby, o ktorom súd na pojednávaní nemohol rozhodnúť pre krátkosť času (doručené 20. 06. 2019), pričom toto podanie bolo sudcovi predložené až bezprostredne v ranných hodinách 25. 06. 2019 (sobota, nedeľa včeta).“.*

8. Ústavný súd o podanej ústavnej sťažnosti upovedomil zúčastnenú osobu – žalovanú, ktorá prostredníctvom advokáta Mgr. Andreja Gunára, Panenská 13, Bratislava, využila svoje oprávnenie vyjadriť sa k nej, pričom vyslovila názor, že „*ak by sa okresný súd nezaoberal návrhom zúčastnenej osoby podľa § 277 CSP, významne by zasiahol do jej práva na spravodlivý proces, nakoľko rozsudok pre zmeškanie by predstavoval právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané bez toho, aby mal žalovaný – zúčastnená osoba možnosť akokoľvek použiť prostriedky procesnej obrany. Práve preto považujeme uznesenie za správne a zákonné... Argumentácia sťažovateľky sa usiluje spochybniť vydané uznesenie, nakoľko odstránilo formálno-právne už právoplatné a vykonateľné rozhodnutie – rozsudok pre zmeškanie. Sťažovateľka sa domnievala, že takýmto postupom nebude musieť v súdnom konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru pred okresným súdom riešiť otázky týkajúce sa jej závažného porušenia pracovnej disciplíny. Je to právne aj z hľadiska dokazovania komplikovaný spor a vydanie rozhodnutia bez toho, aby si žalovaný uplatnil zákonom a ústavou garantované prostriedky procesnej obrany sťažovateľka uvítala. To je samozrejme z ľudskej stránky pochopiteľné. Ak však zúčastnená osoba v postavení žalovaného úplne štandardným postupom podľa § 277 podala návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a súd mu vyhovel, nemožno tento postup súdu považovať za zásah do práva sťažovateľky na spravodlivý proces. Práve uznesenie vracia do vzťahu sťažovateľka – žalobkyňa a zúčastnená osoba – žalovaný Ústavou SR definovanú a garantovanú rovnováhu v ich právach a slobodách. Konanie pred okresným súdom stále prebieha a sťažovateľka má stále aj teraz možnosť právom a Ústavou SR definovaným spôsobom uplatniť si všetky prostriedky procesného útoku a súd sa nimi bude zaoberať. Z tohto pohľadu podanie sťažnosti v tejto veci považujeme za predčasné.*“.

9. Na vyjadrenia predsedu okresného súdu a zúčastnenej osoby sťažovateľka reagovala listom z 13. augusta 2019, v ktorom uviedla: „*Do dnešného dňa nie je sťažovateľke jasné, aké dôvody mal príslušný súd a ktoré mali byť údajne objektívneho charakteru na zrušenie právoplatného a vykonateľného rozsudku pre zmeškanie, ktoré rozhodnutie je mimochodom aj exekučným titulom, riadne viacerými previerkami skontrolované aj príslušným exekučným súdom v Banskej Bystrici. Predsa žalovaný ako zúčastnená osoba v tomto konaní ani nevedel príslušnému súdu predložiť dôkaz*

o nefungovaní notifikácií (poznámka sťažovateľky – pritom notifikácie, ktoré sa dajú nastaviť, aby chodili buď do emailu a/alebo cez sms do mobilného telefónu dotknutej osoby sú iba pomocným nástrojom, ale rozhodujúce je doručenie a pravidelné prezeranie si elektronickej schránky dotknutou osobou, v našom prípade zúčastnenou osobou, ktorá tak má konať ako každá právnická osoba v SR od 01. 01. 2018). V tejto súvislosti je nepochopiteľné, že príslušný súd sa následne uspokojil s týmito povrchnými odôvodneniami žalovaného/zúčastnenej strany sporu v tomto konaní na zrušenie právoplatného a vykonateľného rozsudku, kedy dokonca príslušný súd paušalizuje prevádzkové problémy portálu Slovensko.sk, ktorý má vykazovať nedostatky... Rovnako chce sťažovateľka reagovať aj na vyjadrenie zúčastnenej osoby zo dňa 21. 06. 2019, ktoré vyjadrenie považuje za spršku nepráv a opakujúcich vyjadrení dehonestujúcich inštitútu rozsudku pre zmeškania, pretože to zúčastnenej osobe práve vyhovuje... Jednoznačne je zrejmé aj právnenému zástupcovi zúčastnenej osoby, že vzhľadom na pokročilý stav konania, kedy už bolo právoplatné rozhodnutie predmetom exekučného konania, tak takýto postup rozhodovania súdu je absolútne neštandardný, aby jeden príslušný súd bez riadneho ospravedlniteľného dôvodu zrušil svoje rozhodnutie, ktoré vydal mimochodom po schválení aj hmotnoprávneho nároku sťažovateľky. S tým, že takáto svojvôľa rozhodujúceho súdu je mimoriadne nebezpečným precedensom... PZ zúčastnenej osoby sa stretol s PZ sťažovateľky, na čo ich vyzval aj príslušný OS BA III na prvom pojednávaní a PZ zúčastnenej osoby navrhol PZ sťažovateľky plnenie vo výške 5 000,- Eur a náhradu trov právneho zastúpenia ako mimosúdny návrh urovnania sporu. Prečo by to robila zúčastnená osoba, keď má byť údajne sťažovateľka v dôkaznej núdzi, to nedáva vôbec zmysel. Rovnako zúčastnená osoba považuje podanie ústavnej sťažnosti za predčasné, ale predsa sťažovateľka nemala inú možnosť obrany, keďže nemala žiadne iné riadne a ani mimoriadne opravné prostriedky k dispozícii na ochranu svojich práv a to pri tak arbitrárnom a neštandardnom rozhodnutí – napádanom uznesení... V ďalšom nechce a ani nebude reagovať sťažovateľka na znevažovanie inštitútu rozsudku pre zmeškanie vo vyjadrení zúčastnenej osoby. Naopak ale treba zareagovať na požiadavku zúčastnenej osoby, že údajne je neprípustné, aby ÚS SR zasahoval do prebiehajúceho konania, avšak podľa sťažovateľky do nezákonne pokračujúceho súdneho konania je potrebné zasiahnuť, ako aj treba ponechať podľa jej názoru toto rozhodnutie na samotnom ÚS SR.“

10. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

III.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 19 Cpr 27/2017-69 z 28. januára 2019 (bod 4), ktorému sťažovateľka vytýka, že je zjavne neodôvodnené a arbitrárne, v súvislosti s čím tvrdí, že okresný súd pri rozhodovaní o návrhu žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 ods. 1 CSP ústavne nesúladným výkladom § 277 CSP zasiahol do jej označených práv (bod 5).

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

16. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o porušeníach základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 19/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Úlohou ústavného súdu rovnako nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

17. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07,

I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Všeobecný súd pri svojom rozhodovaní nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (m. m. III. ÚS 72/2010). V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 341/07). Ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

18. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade,

ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

19. Vyhodnotenie, ktorá skutočnosť tvrdená a dokazovaná v civilnom súdnom konaní je pre rozhodnutie vo veci samej významná a ktorá nie, je doménou rozhodovacej právomoci všeobecných súdov. Ústavnému súdu však nemožno odňať právomoc kasačného zásahu do tohto hodnotenia vtedy, keď je v rozpore so zákonným príkazom vyjadreným v § 191 CSP v miere spôsobilej postaviť konanie i jeho výsledok do pozície nespravodlivosti a neobjektívnosti. Uvedené zákonné ustanovenie upravuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov, ktorá napriek pomenovaniu nevytvára všeobecnému súdu priestor pre ľubovoľné (svojvoľné) hodnotenie dôkazov. Práve prípadná svojvôľa v procese hodnotenia dôkazov je nežiaducim prvkom v súdnom konaní, ktorý zakladá nielen rozpor postupu a naň nadväzujúceho súdneho rozhodnutia so zákonom, ale aj so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, lebo svojvôľa konajúceho súdu je hrubým narušením spravodlivostnej kvality a objektivity súdneho rozhodovania. V opačnom prípade by sa právomoc ústavného súdu odôvodnená požiadavkou ochrany základných práv a slobôd uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy stala neúčinnou (m. m. I. ÚS 211/2012, III. ÚS 90/2015, ZNaU 39/2015).

20. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu v obsahu označených práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

21. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

22. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

23. Aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru uvádza, že hoci tento článok zaväzuje súd, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, neznamená to, aby na každý argument strany konania dal podrobnú odpoveď (rozsudok ESLP vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, § 61). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Rozsah, na ktorý sa povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia vzťahuje, môže byť podľa povahy rozhodnutia rôzny. Medziiným, je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré strana konania môže podať na súdy, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, zvyklosťami, právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok ESLP vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91). Skutočnosť, že súd neprejedná každú podrobnosť tvrdenú stranou konania, nie je sama osebe v rozpore s požiadavkou spravodlivého prejednávania veci. Podstatné však je, aby sa neprehliadlo právo strany konania byť vypočutou a aby súd posúdil tvrdenia strany konania, hoci sa to explicitne neodrazí v konečnom rozhodnutí (rozhodnutie č. 10153/82 z 13. 10. 1986, D. R. 49, s. 67, 74).

24. Uvedené východiská bol povinný dodržať pri rozhodovaní o návrhu žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 ods. 1 CSP aj okresný súd, preto bolo

úlohou ústavného súdu v rámci rozhodovania o ústavnej sťažnosti posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná.

25. Podľa § 274 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak

a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a

b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

26. Podľa § 277 ods. 1 CSP ak žalovaný z ospravedlniteľných dôvodov zmeškal lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a), môže podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie spolu s vyjadrením. Ak súd, ktorý rozsudok pre zmeškanie vydal, návrhu vyhovie, rozsudok pre zmeškanie uznesením zruší a začne vo veci opäť konať.

27. Podľa § 277 ods. 2 CSP ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie.

28. «Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní... Skutkovým základom kontumačného rozsudku je žalobcom tvrdený skutkový stav – kontumačne sa vyhovie žalobcom tvrdenému nároku. Zákon výslovne nezdôrazňuje, či sa môže takto postupovať aj vtedy, ak žaloba trpí takými vadami, ktoré odôvodňujú ustáliť, že tvrdenia žalobcu nie sú dostatočne presvedčivé, alebo sú dokonca rozporné – skrátka, že za „normálnych okolností“ by mal žalobca v procese dokazovania problém spor procesne ustáť (vyhrať). Všetky tieto situácie pokrýva výraz „súd môže“ v hypotéze komentovaného ustanovenia; súd má teda možnosť zvážiť, či kontumačný rozsudok v tejto fáze (bez návrhu žalobcu a bez nariadenia pojednávania) vydá alebo bude v konaní pokračovať. Vo fáze pojednávania, ak žalobca za splnenia prezumovaných podmienok (§ 274) vydanie

kontumačného rozsudku navrhne, súd možnosť takejto úvahy nemá a je povinný nasledovať prejav dispozičného princípu a žalobe kontumačným rozsudkom vyhovieť... Vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa tohto ustanovenia Civilného sporového poriadku tak pojmovo predpokladá, že postup podľa § 167 CSP bol dodržaný a žalovaný si tam uvedené povinnosti splnil – inak by súd kontumačným rozsudkom spravidla rozhodol už v tejto fáze konania (porovnaj komentár k § 273 CSP). Výnimočne však je možné aj to, že súd napriek nesplneniu povinností žalovaného podľa § 167 nevydá kontumačný rozsudok už vo fáze doručovania žaloby a nariadi pojednávanie. V takom prípade je však na procesnej ostražitosti žalobcu, aby navrhol vydanie kontumačného rozsudku – bez procesnej iniciatívy žalobcu nemožno k vydaniu tohto rozsudku prikročiť. Súd nie je oprávnený žalobcu o tejto možnosti poučiť, lebo by tým neprimerane znevýhodnil jednu sporovú stranu (žalovaného), suplovaním aktivity druhej sporovej strany a porušil by tým princíp rovnosti zbraní (k tomu porovnaj článok 6 a 9 CSP)... Rozsudok pre zmeškanie žalovaného možno v odôvodnených prípadoch zrušiť, a to oba jeho druhy (teda aj rozsudok podľa § 273, aj rozsudok podľa § 274 CSP). Ak žalovaný preukáže, že lehotu na vyjadrenie k žalobe zmeškal z ospravedlniteľných dôvodov (napr. pobyt v nemocnici, dlhodobý pracovný pobyt v zahraničí a pod.), môže zmeškaný úkon (vyjadrenie k žalobe) doložiť súdu spolu s návrhom na zrušenie kontumačného rozsudku... Existenciu ospravedlniteľného dôvodu zmeškania je žalovaný povinný preukázať listinnými dôkazmi... V prípadoch, keď bol kontumačný rozsudok vydaný a pojednávaní (§ 274 CSP), na ktorom sa nezúčastnil žalovaný, môže žalovaný za zákonom stanovených podmienok požiadať súd o zrušenie kontumačného rozsudku. Prvotným predpokladom na zrušenie kontumačného rozsudku je, že žalovaný zmeškal pojednávanie, na ktorom došlo k vyhláseniu kontumačného rozsudku, z ospravedlniteľného dôvodu. Tento ospravedlniteľný dôvod je žalovaný povinný preukázať, pretože bude predmetom posudzovania súdu.» (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 1001 až 1006).

29. Podľa § 236 CSP v písomnom vyhotovení uznesenia sa uvedie označenie súdu, ktorý ho vydal, označenie strán a ich zástupcov, označenie prejednávaneho sporu, výrok, stručné odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia.

30. Uznesenie predstavuje jednoduchšiu procesnú formu rozhodovania všeobecných súdov, avšak i ono musí obsahovať aspoň stručné odôvodnenie. Stručná forma odôvodnenia predstavuje predovšetkým objasnenie základných dôvodov, ktoré viedli k prijatiu uznesenia a ktoré sú spôsobilé výrok uznesenia rozumne a preskúmateľným spôsobom vysvetliť. Rozumné a preskúmateľné odôvodnenie výroku uznesenia tak predstavuje základné formulačné pravidlo, kde z osobitostí konkrétneho prípadu budú vyplývať osobitosti odôvodnenia v intenciách právneho posúdenia, t. j. prečo súd na konkrétne skutkové okolnosti aplikoval, resp. zvolil tento procesný postup a rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate uznesenia (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 861).

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

31. Ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach danej veci nebolo sporné, že žalovaná je právnickou osobou so sídlom na území Slovenskej republiky, zapísanou od roku 2006 do obchodného registra, ktorej bola podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) automaticky aktivovaná elektronická schránka na doručovanie elektronických úradných dokumentov orgánov verejnej moci, medzi ktoré patria aj všeobecné súdy.

32. Podľa § 105 ods. 1 CSP súd doručuje písomnosť na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu; tým nie je dotknutá povinnosť súdu doručovať písomnosť do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu.

33. „V prípade, ak má strana aktivovanú elektronickú schránku, súd musí prioritne doručovať do tejto elektronickej schránky, pričom doručovanie sa spravuje v takom prípade

ustanoveniami zákona o e-Governmente, konkrétne § 29 až § 34 tohto zákona, ktorý v časti o elektronickom doručovaní má charakter špeciality k ustanoveniam Civilného sporového poriadku o doručovaní. Nie je na vôli strany sporu alebo iného zúčastneného subjektu, akou formou jej/mu súd bude doručovať písomnosti. Povinnosť doručovať písomnosti do elektronickej schránky je kogentne upravená a nezávisí od vôle strany či iného subjektu“ (Horváth, E., Andrášiová, A., Henčeková, S. *Civilný sporový poriadok Komentár, 2. doplnené a prepracované vydanie*. Wolters Kluwer SR s. r. o., 2018, s. 380).

Preto ústavný súd pre komplexnejšie posúdenie danej veci považuje za vhodné poukázať v ďalších bodoch tohto nálezu i na konkrétne ustanovenia zákona o e-Governmente.

34. Podľa § 2 ods. 3 zákona o e-Governmente ak ide o postup orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci a ak ide o náležitosti návrhu na začatie konania, žaloby, žiadosti, sťažnosti, vyjadrenia, stanoviska, ohlásenia alebo iného obdobného dokumentu, ktoré sa v konaní predkladajú orgánu verejnej moci, a o náležitosti rozhodnutia, žiadosti, vyjadrenia, stanoviska alebo iného dokumentu, ktoré v konaní vydáva orgán verejnej moci, použijú sa ustanovenia osobitných predpisov, ak tento zákon v ustanoveniach § 4 až 6, § 10, § 17 a 18 a v ustanoveniach o identifikácii (§ 19 a 20), autentifikácii (§ 19, 21 a 22), autorizácii (§ 23), elektronickom podaní (§ 24, 25 a 28), elektronickom úradnom dokumente (§ 26, 27 a 28), elektronickom doručovaní (§ 11 až 16 a § 29 až 34), zaručenej konverzii (§ 35 až 39) a referenčných registroch a referenčných údajoch (§ 49 až 55) neustanovuje inak.

35. Podľa § 11 ods. 1 zákona o e-Governmente elektronické schránky sa zriaďujú orgánu verejnej moci, právnickej osobe, fyzickej osobe, podnikateľovi, subjektu medzinárodného práva, organizačnej zložke alebo organizácii podľa § 12 ods. 6 a tým, o ktorých to ustanoví osobitný predpis.

36. Podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona o e-Governmente aktiváciou je, ak ide o elektronickú schránku orgánu verejnej moci, právnickej osoby a zapísanej organizačnej zložky, proces, ktorým sa umožní využívanie elektronickej schránky na elektronické

doručovanie podľa tohto zákona a ktorý začína úkonom správcu modulu elektronických schránok a končí prvým prístupom oprávnenej osoby do elektronickej schránky, najneskôr však uplynutím desiateho dňa odo dňa vykonania úkonu správcu modulu elektronických schránok.

37. Podľa § 13 ods. 4 písm. c) a g) zákona o e-Governmente na účely prístupu do elektronickej schránky sa používajú identifikátor osoby v spojení s autentifikátorom, ktorý bol pridelený alebo vydaný majiteľovi elektronickej schránky alebo osobe oprávnenej na prístup a disponovanie s elektronicou schránkou. Správca modulu elektronických schránok zabezpečuje, aby mala osoba oprávnená na prístup a disponovanie s elektronicou schránkou po úspešnej autentifikácii dostupné všetky elektronické schránky, ku ktorým má takéto oprávnenie. Osobou oprávnenou na prístup a disponovanie s elektronicou schránkou právnickej osoby je právnická osoba, ktorej bola elektronicá schránka zriadená, jej štatutárny orgán alebo člen jej štatutárneho orgánu, resp. osoba poverená štatutárnym orgánom právnickej osoby alebo členom štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorej bola elektronicá schránka zriadená, a to v rozsahu ním určenom.

38. Podľa § 18 ods. 1 zákona o e-Governmente orgány verejnej moci sú povinné zasielať notifikácie, ak tak ustanovuje zákon...

39. Podľa § 18 ods. 2 zákona o e-Governmente notifikáciou je na účely tohto zákona právne nezáväzná informácia, ktorú zasiela orgán verejnej moci a ktorej obsah ustanovuje zákon. Technologické zabezpečenie prenosu notifikácie určuje správca notifikačného modulu v rámci funkcionality ústredného portálu.

40. Podľa § 18 ods. 3 zákona o e-Governmente každý, kto má záujem prijímať notifikácie, je povinný zaregistrovať sa na účely zasielania notifikácií alebo si zvoliť možnosť zasielania notifikácií v konkrétnej veci v elektronicom podaní. Registrácia sa vykonáva spôsobom, ktorý určí správca notifikačného modulu; registrácia je bezplatná.

41. Podľa § 18 ods. 4 zákona o e-Governmente na vykonanie registrácie podľa odseku 3 je osoba povinná úspešne sa autentifikovať. Pri registrácii osoba zvolí spôsob zasielania notifikácií, a to výberom zo spôsobov, ktoré podporuje notifikačný modul.

42. Podľa § 18 ods. 5 zákona o e-Governmente notifikácia sa zasiela vždy aj do elektronickej schránky adresáta.

43. Podľa § 29 ods. 1 zákona o e-Governmente elektronické podanie a elektronický úradný dokument sa doručuje elektronicky, pričom miestom na elektronické doručovanie je elektronická schránka, ktorá je aktivovaná. Elektronické doručovanie elektronického podania a elektronického úradného dokumentu sa vykoná spôsobom podľa tohto zákona, ak osobitné predpisy pri spôsobe doručovania elektronickými prostriedkami neustanovujú inak; ustanovenie prvej vety tým nie je dotknuté.

44. Podľa § 29 ods. 2 zákona o e-Governmente do vlastných rúk sa elektronicky doručujú elektronické dokumenty, ktoré sú podľa tohto zákona z hľadiska právnych účinkov totožné s dokumentom v listinnej podobe, o ktorom osobitné predpisy ustanovujú, že sa doručujú do vlastných rúk.

45. Podľa § 29 ods. 3 zákona o e-Governmente doručením do vlastných rúk sa na účely elektronického doručovania rozumie doručenie, pri ktorom sa vyžaduje potvrdenie doručenia zo strany adresáta alebo osoby, ktorej je podľa osobitných predpisov možné doručovať namiesto adresáta (ďalej len „prijímateľ“), formou elektronickej doručenky odoslanej odosielateľovi.

46. Podľa § 30 ods. 1 zákona o e-Governmente elektronicou doručenkou sa rozumie elektronický dokument obsahujúci údaj o dni, hodine, minúte a sekunde elektronického doručenia, identifikátor osoby prijímateľa, identifikátor osoby odosielateľa a identifikáciu elektronickej úradnej správy a elektronických dokumentov, ktoré sa elektronicky doručujú; identifikácia elektronickej úradnej správy a elektronických dokumentov musí zabezpečiť vytvorenie logickej väzby na túto správu a dokumenty, ktoré obsahuje.

47. Podľa § 30 ods. 3 zákona o e-Governmente prijímateľ potvrdzuje elektronickú doručku prostredníctvom funkcie určenej na tento účel.

48. Podľa § 30 ods. 4 zákona o e-Governmente elektronická doručka sa zasiela do elektronickej schránky odosielateľa príslušnej elektronickej úradnej správy, ktorej doručenie elektronická doručka potvrdzuje, a to aj, ak táto elektronická schránka nie je aktivovaná; to neplatí, ak odosielateľ nie je známy alebo ak nemá zriadenú elektronickú schránku.

49. Podľa § 30 ods. 5 zákona o e-Governmente údaje uvedené v elektronickej doručke, ktorá bola potvrdená podľa odseku 3, sa považujú za pravdivé, kým nie je preukázaný opak.

50. Podľa § 30 ods. 6 zákona o e-Governmente elektronická doručka sa vytvára a potvrdzuje pri každom elektronickej doručení, pričom ak nejde o doručenie do vlastných rúk, vytvára a potvrdzuje sa podľa odseku 2 automatizovane, keď nastane moment doručenia podľa § 32 ods. 5.

51. Podľa § 31 ods. 1 zákona o e-Governmente ak ide o elektronické doručovanie podľa tohto zákona, ktoré sa nevykonáva do vlastných rúk, alebo o doručovanie notifikácií, je takéto doručovanie možné vykonávať okrem elektronickej schránky paralelne aj do obdobnej schránky zriadenej orgánom verejnej moci sprístupnenej prostredníctvom špecializovaného portálu.

52. Podľa § 32 ods. 1 zákona o e-Governmente uložením elektronickej úradnej správy sa rozumie okamih, odkedy je elektronická úradná správa objektívne dostupná prijímateľovi v elektronickej schránke adresáta.

53. Podľa § 32 ods. 2 zákona o e-Governmente úložnou lehotou na účely tohto zákona je lehota, počas ktorej je uložená elektronická úradná správa považovaná

za nedoručenú. Úložná lehota je 15 dní odo dňa nasledujúceho po dni uloženia elektronickej úradnej správy, ak osobitný predpis neustanovuje inú lehotu.

54. Podľa § 32 ods. 3 zákona o e-Governmente ak si adresát zvolil možnosť zasielania notifikácií, bezodkladne po uložení elektronickej úradnej správy je mu zaslaná notifikácia o uložení elektronickej úradnej správy, ktorá obsahuje meno a priezvisko alebo obchodné meno alebo názov odosielateľa a adresáta a deň uplynutia úložnej lehoty.

55. Podľa § 32 ods. 4 zákona o e-Governmente ak sa elektronicke doručuje do vlastných rúk, prijímateľ je povinný potvrdiť doručenie elektronickej úradnej správy formou elektronickej doručenky; potvrdenie doručenia je podmienkou sprístupnenia obsahu elektronickej úradnej správy prijímateľovi v jeho elektronickej schránke. Elektronická úradná správa sa sprístupní v momente potvrdenia doručenia.

56. Podľa § 32 ods. 5 zákona o e-Governmente elektronická úradná správa, vrátane všetkých elektronických dokumentov, sa považuje za doručenú, ...

b) ak nie je adresátom orgán verejnej moci a doručuje sa do vlastných rúk, dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručenke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel,

c) ak nie je adresátom orgán verejnej moci a nedoručuje sa do vlastných rúk, deň bezprostredne nasledujúci po uložení elektronickej úradnej správy.

57. Podľa § 32 ods. 8 zákona o e-Governmente po doručení elektronickej úradnej správy zostáva elektronická úradná správa, vrátane všetkých elektronických dokumentov, ktoré obsahuje, uložená v elektronickej schránke adresáta.

58. Podľa § 32 ods. 9 zákona o e-Governmente ak k elektronicke doručeniu dôjde v deň štátneho sviatku alebo v deň pracovného pokoja, lehota na konanie alebo na vykonanie úkonu, ktorej začiatok je spojený s okamihom elektronickeho doručenia, začne plynúť najbližší nasledujúci pracovný deň; to neplatí, ak osobitný predpis ustanovuje alebo

z povahy konania alebo úkonu vyplýva, že orgán verejnej moci alebo iná osoba sú povinní konať aj v deň, ktorý je štátnym sviatkom, alebo v deň pracovného pokoja.

59. Podľa § 33 ods. 1 zákona o e-Governmente ak osobitný predpis neustanovuje iný postup na rozhodovanie o neúčinnosti elektronického doručenia alebo ak sa podľa osobitného predpisu neúčinnosť elektronického doručenia neposudzuje ako predbežná otázka, orgán verejnej moci, ktorý koná vo veci, ktorej sa elektronické doručovanie týka, rozhodne na návrh adresáta, že elektronické doručenie je neúčinné, ak tento adresát preukáže, že

a) objektívne nemohol prevziať elektronickú úradnú správu z dôvodu, ktorý nenastal na jeho strane alebo jeho pričinením, alebo

b) na jeho strane nastali také dôvody, ktoré mu objektívne neznemožnili prevziať elektronickú úradnú správu, avšak takéto prevzatie by bolo spojené s nepomernými ťažkosťami, ktorých prekonanie od neho nie je spravodlivé požadovať.

60. Podľa § 33 ods. 2 zákona o e-Governmente návrh podľa odseku 1 je potrebné podať do 15 dní odo dňa, keď sa adresát s obsahom elektronickej úradnej správy oboznámil alebo mohol oboznámiť.

61. Podľa § 33 ods. 8 zákona o e-Governmente ak orgán verejnej moci rozhodol, že elektronické doručenie je neúčinné, elektronická úradná správa vrátane všetkých elektronických dokumentov sa považuje za doručení dňom, keď rozhodnutie o neúčinnosti elektronického doručenia nadobudlo právoplatnosť.

62. Na účel overenia opodstatnenosti tvrdení sťažovateľky obsiahnutých v ústavnej sťažnosti si ústavný súd vyžiadal spis okresného súdu sp. zn. 19 Cpr 27/2017, z obsahu ktorého zistil nasledujúce skutočnosti:

Dňa 4. apríla 2018 okresný súd elektronicky (cez ústredný portál slovensko.sk) zaslal žalovanej „*do vlastných rúk s fikciou doručenia*“ výzvu na vyjadrenie, žalobu, doplnenie žaloby a poučenie o procesných právach a povinnostiach strán sporu; vypršaním úložnej lehoty s fikciou doručovania bola 20. apríla 2018 správa úspešne doručená žalovanej.

Dňa 11. júla 2018 okresný súd elektronicky zaslal žalovanej „*do vlastných rúk s fikciou doručenia*“ predvolanie na pojednávanie, ktoré sa malo konať 4. októbra 2018; vypršaním úložnej lehoty s fikciou doručovania bola 27. júla 2018 správa úspešne doručená žalovanej.

63. Preskúmaním napadnutého uznesenia ústavný súd zistil, že okresný súd v jeho odôvodnení na jednej strane tvrdí, že „*z doručeníek založených v súdnom spise vyplýva záver, že žalovanému boli uvedené písomnosti riadne doručené*“, avšak na druhej strane o tejto skutočnosti bez preukázania opaku (§ 105 ods. 1 CSP v spojení s § 30 ods. 5 zákona o e-Governmente) vyslovuje pochybnosť, tvrdiac, že „*skúsenosti zo súdnej praxe dosvedčujú záveru žalovaného, že portál slovensko.sk vykazuje nedostatky*“. Všeobecnú konštatáciu žalovanej, že „*portál slovensko.sk od začiatku sprevádzajú problémy*“, teda okresný súd považuje za ospravedlniteľný dôvod, na základe ktorého napadnutým uznesením rozhodol o zrušení rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 CSP, pričom ďalšími tvrdeniami a domnienkami žalovanej, t. j. že notifikácie budú doručené na jej emailovú adresu, no nestalo sa tak, že dôkaz o nefungovaní notifikácie nie je možné predložiť, že žalovaná so všetkými ostatnými orgánmi verejnej moci komunikuje elektronicky a že štatutárni zástupcovia žalovanej sú cudzí štátni príslušníci a na území Slovenskej republiky komunikujú prostredníctvom vedúceho pracovníka v slovenskej pobočke (bod 3), sa v odôvodnení svojho rozhodnutia bližšie nezaoberal. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že žalovaná v návrhu netvrdila, že by o aktivovaní jej elektronickej schránky nevedela, a netvrdila a ani nepreukázala, že sa na účely zasielania notifikácií správcom notifikačného modulu zaregistrovala (§ 18 ods. 3 zákona o e-Governmente) a úspešne autentifikovala (§ 18 ods. 4 zákona o e-Governmente).

64. Ústavný súd konštatuje, že pri rozhodovaní okresného súdu o návrhu žalovanej podľa § 277 ods. 1 a 2 CSP nemožno tvrdenie žalovanej, ktorej bola podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona o e-Governmente automaticky aktivovaná elektronickej schránka na doručovanie elektronických úradných dokumentov orgánov verejnej moci, že „*portál slovensko.sk od začiatku sprevádzajú problémy*“, považovať za ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý zmeškala lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a) CSP,

ako aj pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. Uvedené tvrdenie žalovanej nemá pre rozhodnutie okresného súdu podľa § 277 ods. 1 a 2 CSP žiadny právny význam.

65. Pokiaľ okresný súd podľa § 105 ods. 1 CSP doručoval písomnosti do elektronickej schránky žalovaného podľa osobitného predpisu, t. j. zákona o e-Governmente, musí žalovaný dôvod, pre ktorý zmeškal lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a) CSP, ako aj pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, preukázať ako adresát elektronickej úradnej správy domáhajúci sa rozhodnutia orgánu verejnej moci o neúčinnosti elektronickeho doručenia podľa § 33 ods. 1 zákona o e-Governmente, t. j. že objektívne nemohol prevziať elektronickú úradnú správu z dôvodu, ktorý nenastal na jeho strane alebo jeho pričinením [písm. a)], alebo na jeho strane nastali také dôvody, ktoré mu objektívne neznemožnili prevziať elektronickú úradnú správu, avšak takéto prevzatie by bolo spojené s nepomernými ťažkosťami, ktorých prekonanie od neho nie je spravodlivé požadovať [písm. b)]. Tým samozrejme nie je dotknuté oprávnenie žalovaného podať okresnému osobitný návrh podľa § 33 ods. 1 zákona o e-Governmente.

66. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré vyústilo do jeho vnútornej rozpornosti, považuje ústavný súd za dôvod na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, súčasťou ktorého je nepochybne aj požiadavka, aby sa príslušný všeobecný súd v konaní právne korektným spôsobom a zrozumiteľne vyrovnal nielen so skutkovými okolnosťami prípadu, ale aj s vlastnými právnymi závermi, ktoré ho viedli ku konkrétnemu rozhodnutiu (m. m. III. ÚS 772/2016).

67. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd pri rozhodovaní o návrhu žalovanej neaplikoval citované ustanovenia Civilného sporového poriadku a zákona o e-Governmente týkajúce sa doručovania písomností do elektronickej schránky žalovanej, ako aj existencie ospravedlniteľných dôvodov na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovanej ústavne súladným spôsobom. Napadnuté uznesenie okresného

súdu je vnútorne rozporné, nie je presvedčivo odôvodnené, a to v konečnom dôsledku zakladá jeho ústavnú neudržateľnosť.

68. Námiety, ktoré sťažovateľka uplatnila v ústavnej sťažnosti, preto ústavný súd hodnotí ako opodstatnené. Okresný súd v napadnutom uznesení nezohľadnil citované východiská ochrany základných práv a slobôd sťažovateľky a jeho prístup pri rozhodovaní o návrhu žalovanej nemožno hodnotiť inak ako taký, ktorý odporuje obsahu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

69. Na uvedenom skutkovom základe ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto napadnuté uznesenie okresného súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 133 ods. 2 a ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (body 1 a 2 výroku nálezu).

70. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

71. Podľa § 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je viazaný rozhodnutím ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. a) až d); toto rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné doručením.

72. Úlohou okresného súdu preto bude opätovne rozhodnúť o návrhu žalovanej, majúc na zreteli, že spravodlivosť, ktorá je osobitne zvýraznená v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu povinnosť hľadať také riešenie ním prejednávanej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení.

73. Aj z čl. 2 ods. 1 a 2 CSP vyplýva, že ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

IV.

Trovy konania

74. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhla, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov konania.

75. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

76. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z § 1 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), podľa ktorého výpočtovým základom pre účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, ak odsek 4 neustanovuje inak. Táto podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za I. polrok 2018 predstavovala sumu 980 €.

77. Ústavný súd preto v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky priznal sťažovateľke náhradu trov konania v celkovej sume 519,39 € z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za tri úkony právnej služby (príprava a prevzatie vecí, písomné vyhotovenie sťažnosti, stanovisko k vyjadreniam predsedu okresného súdu

a zúčastnenej osoby) vykonané v roku 2019 v sume 163,33 € za jeden úkon a tri režijné paušály v sume 9,80 € za jeden paušál, ktoré zaviazal uhradiť okresný súd (bod 3 výroku nálezu).

78. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom... ak nevyplýva iné z rozhodnutia ústavného súdu (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2019